

YAPILANDIRILMIŞ İSTİHBARAT ANALİZ TEKNİKLERİNDEN KIRMIZI TAKIM (ŞAPKA) ANALİZİNİN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR BAKIŞ

Namık Çencen* - Serkan Kocamanoglu**

Öz

İstihbarat karar vericinin belirsizlik seviyesini azaltmak için tasarlanmış, mevcut tüm kaynaklardan gelen bilgilerin kullanılması ve odaklanma sürecidir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı ve Soğuk Savaş döneminde araştırma ve geliştirme faaliyetleri istihbarat çalışmaları ve istihbarat analizi üzerine yoğunlaşmıştır. İstihbarat toplulukları ve politika yapıcılar arasındaki bilgi akışını betimlemek için buluşsal bir araç olan istihbarat çarkı; bilgi (olaylar), birikim ve karar arasındaki etkileşim için iyi bir başlangıç noktası olan tanımlayıcı bir istihbarat kuramı sağlar. İstihbarat faaliyetlerinin başlamasından itibaren verilerin analiz edilmesinde problem çözme teknikleri, karar verme, istatistik vb. bilimlerde kullanılan çeşitli analiz tekniklerinin istihbarata uyarlanması suretiyle oluşturulan bir takım klasik analiz teknikleri mevcuttur. Ancak bu teknikler her ne kadar bilimsel temellere oturtulmuş olsa da günümüz dünyasının gelişen koşullarının karşılanmasında, gelişmelerin analiz ve yorumlanmasında yetersiz kaldığı söylenebilir. Yapılandırılmış analiz teknikleri, analitik düşünceyi düzenlemek ve değerlendirmek için geliştirilmiş bir dizi süreci ihtiva etmektedir. Bu çalışmada yapılandırılmış analiz tekniklerinden biri olan ve yaratıcı düşünce tekniklerinden biri olarak sınıflandırılmış olan "Kırmızı Takım Analizi"nin önemi ortaya konmuştur. Bu çalışma nitel araştırma deseninde tasarlanmış olup, betimsel içerik analizi ve doküman incelemesi yöntemleri kullanılmıştır. Doküman analizi, anlam çıkartmak, anlayış kazandırmak ve ampirik bilgi geliştirmek için verilerin incelenmesi ve değerlendirilmesini gerektirir. Kendi içinde anlamlı bir bütün oluşturulan bu bölümler belli başlıklar altında adlandırılarak kodlanmıştır. Bu doğrultuda Kırmızı Takım Analizinin ne olduğu, niçin Kırmızı Takım Analizinin seçildiği, Kırmızı Takım İnşasının Aşamalarının neler olduğu, Kırmızı Takım Analizinin önemi, yararlılıkları ve sınırlılıkları üzerinde durulmuştur. Tarihi süreç içindeki Kırmızı Takım Analizinin Başarılı ve Başarısız örneklerine yer verilerek değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İstihbarat, Analiz Teknikleri, Kırmızı Takım Analizi.

* Namık Çencen. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, ncencen23@gmail.com, Orcid:0000-0001-8962-4124.

** Serkan Kocamanoglu. Ufuk Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri Doktora Öğrencisi, s.kocamanoglu19@gmail.com, Orcid:0000-0001-5314-4620.

Bu makaleye atf için: Çencen, Namık. ve Kocamanoglu, Serkan. (2024). Yapılandırılmış İstihbarat Analiz Tekniklerinden Kırmızı Takım (Şapka) Analizinin Önemi Üzerine Bir Bakış, SDE Akademi Dergisi 4(3), 387-404

A GLANCE THE IMPORTANCE OF RED TEAM (HAT) ANALYSIS FROM STRUCTURED INTELLIGENCE ANALYSIS TECHNIQUES

Namık Çencen - Serkan Kocamanoğlu

Abstract

Intelligence is the process of utilizing and focusing information from all available sources, designed to reduce the level of uncertainty for the decision maker. Especially during World War II and the Cold War, research and development activities focused on intelligence studies and intelligence analysis. The intelligence wheel, a heuristic tool for describing the flow of information between intelligence communities and policy makers, provides a descriptive theory of intelligence that is a good starting point for the interaction between information (events), accumulation and decision. Since the beginning of intelligence activities, there have been a number of classical analysis techniques for analyzing data, such as problem solving techniques, decision making, statistics, etc. There are a number of classical analysis techniques created by adapting various analysis techniques used in sciences to intelligence. However, although these techniques are based on scientific foundations, it can be said that they are insufficient in meeting the evolving conditions of today's world and in analyzing and interpreting developments. Structured analysis techniques are a set of processes for externalizing, organizing and evaluating analytical thinking.

In this study, the importance of "Red Team Analysis", which is one of the structured analysis techniques and classified as one of the creative thinking techniques, was revealed. This study was designed in qualitative research design and descriptive content analysis and document analysis were used. Document analysis requires the examination and evaluation of data in order to make sense, gain understanding and develop empirical knowledge. These sections, which form a meaningful whole in themselves, are named and coded under certain headings. In this direction, what Red Team Analysis is, why Red Team Analysis was chosen, what the Stages of Red Team Building are, the importance, benefits and limitations of Red Team Analysis were emphasized. Successful and unsuccessful examples of Red Team Analysis in the historical process have been evaluated.

Keywords: *Intelligence, Analysis Techniques, Red Team Analysis.*

Giriş

İstihbarat karar vericinin belirsizlik seviyesini azaltmak için tasarlanmış, mevcut tüm kaynaklardan gelen bilgilerin kullanılması ve bir tür odaklanma sürecidir. Temel olarak güvenliği artırmayı amaçlayan hedeflerin belirlenmesi, ilgili bilgilerin toplanması, analiz edilmesi, dağıtılması ve faaliyete geçilmesinden oluşan tehdit ve fırsatları önceden tespit ederek rakiplere kıyasla gücü koruma amacı güden gizli faaliyetlerdir (Gill, 2009: 213- 214). İstihbarat analizi; pek çok ilgisiz, karmaşık, belirsiz, önemli ve aşırı miktardaki verilerden hareket edilerek bilgilerin kıymetlendirilip anlamlandırılarak kullanılır duruma getirilmesi işlemidir (Çencen, 2024: 157-158). Bu işlem sistematik bir analizden oluşan istihbarat çarkını ön plana çıkarmaktadır. İstihbarat toplulukları ve politika yapıcılar arasındaki bilgi akışını betimlemek için buluşsal bir araç olan istihbarat çarkı; bilgi (olaylar), birikim ve karar arasındaki etkileşim için iyi bir başlangıç noktası olan tanımlayıcı bir istihbarat kuramı sağlar (Marrin, 2009: 131).

İstihbarat faaliyetlerinde, sürecin başlamasından itibaren verilerin analiz edilmesinde problem çözme teknikleri, karar verme, istatistik vb. bilimlerde kullanılan çeşitli analiz tekniklerinin istihbarata uyarlanması suretiyle oluşturulan bir takım klasik analiz teknikleri mevcuttur. Ancak bu teknikler her ne kadar bilimsel temellere oturtulmuş olsa da günümüz dünyasının gelişen koşullarının karşılanmasında, gelişmelerin analiz ve yorumlanmasında yetersiz kaldığı söylenebilir. Sherman Kent, istihbarat analizcilerinin ihtiyaçlarına uyacak şekilde değiştirilmiş bilimsel yöntemleri kullanmak yerine, istihbarat için özel olarak geliştirilmiş bir yöntemin gereksinimi savunmuştur (Grunt, 2017: 122). 2004 yılında İstihbarat Reformu ve Terörizmi Önleme Yasası geliştirilmiş yöntemlere yönelik gereksinimi karşılamak için yasal bir çerçeve oluşturmuştur. İstihbarat Reformu ve Terörizmi önleme yasasında Yapılandırılmış Analitik Teknikler (YAT) olarak adlandırılan alternatif analiz, istihbarat eğitmeni ve tekniklerin destekleyicisi Randy Pherson tarafından, analizcilerin bunları alternatif olarak değil iyi analizin temel dayanağı olarak görmeye teşvik etmek amacıyla yeniden adlandırılmıştır (Coulthart, 2016: 1).

Yapılandırılmış analitik tekniklerinin (YAT) ABD İstihbarat Topluluğunda uygulanması 1960’larda akademide geliştirilen veriye dayalı, niceliksel metodolojinin istihbarat analizine nasıl uygulanabileceğini araştıran bir CIA iç yazışmasına kadar dayanmaktadır (Heuer, 1978: 9). Heuer ve Davis “alternatif analiz” adını verdikleri yöntemleri geliştirmeye başlamışlardır. Bu terim “yapılandırılmış analitik teknikler” olarak değiştirilmiş ve 2005 yılında CIA’nın analist eğitim programında bu şekilde geçmiştir. Ulusal İstihbarat Konseyi’nin eski başkanı Warren Fishbein ve Greg Treverton, YAT’ların amacını şu şekilde açıklamışlardır: “... *analistlerin ve politika yapımcıların, altta yatan varsayımlara karşı çıkan ve dikkate alınan olası sonuçların kapsamını genişleten yapılandırılmış teknikler yoluyla düşüncelerini genişletmelerine yardımcı olmak. Doğru bir şekilde uygulandığında, analistlerin- tüm insanlar gibi- bilgiyi önyargılar merceğinden seçici olarak algılama, mevcut varsayımları itibarsızlaştırmak yerine doğrulayacak gerçekleri çok dar bir şekilde arama ve eldeki analitik gruplar içindeki erken fikir birliğinden gereksiz yere etkilenme eğilimlerine karşı bir koruma görevi görür.*” (Chang, Berdini, Mandel ve Tetlock, 2017: 1-2).

Yapılandırılmış analiz teknikleri, analitik düşünceyi dışsallaştırmak, düzenlemek ve değerlendirmek için bir dizi süreçtir. Yapılandırılmış analiz teknikleri, bilişsel sınırlamalar ve tuzakların analiz üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için kullanılır (Heuer, 2008: 4). Yapılandırılmış analiz tekniklerinin özü, analistlerin analitik problemleri çözme sürecinde ele almaları gereken büyük miktarda veri ve bilgiyi, bu problemleri bileşenlere ayırarak ve daha sonra belirli bir problemin bileşenlerini analiz etmek için uygun süreçleri uygulayarak düzenlemektir (Grunt, 2017: 125). YAT’lar analistlerin, kayda değer ön yargılardan arınma becerilerine ve sorunlara ilişkin analiz tasarlamada rehberlik sağlar. Ayrıca analistlerin potansiyel ön yargı etkilerini azaltmaya yardımcı olduğu söylenebilir (Arntner, Girven ve Bruce, 2016: 3-5). YAT’ların kullanımı istihbarat başarısızlıklarından kaçınmaya yardımcı olur (Ard, 2023: 624). Eski analizci ve istihbarat profesörü Jose-Miguel Palacios, YAT’ların kullanımının Amerika Birleşik Devletleri dışında zayıf olduğu ve Avrupalı analizcilerin çoğunun kullanmadığını ifade etmektedir (Ard, 2023: 619).

Bu çalışmada ise kuramsal anlamda yapılandırılmış istihbarat analiz tekniklerinden Kırmızı (Kızıl) Takım analiz tekniğinin önemi, tekniğin ne olduğu, tekniğin yararlılıkları, sınırlılıkları ile bu tekniğin uygulanmasına yönelik başarılı ve başarısız örnekler üzerinden önemi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevaplar aranmıştır:

Kırmızı Takım analiz tekniği nedir?

Kırmızı Takım analiz tekniğinin yararlılıkları nelerdir?

Kırmızı Takım analiz tekniğinin sınırlılıkları nelerdir?

Kırmızı Takım analiz tekniğinin uygulanmasına yönelik başarılı ve başarısız örnekler nelerdir?

1. Çalışmanın Yöntemi

Yapılandırılmış istihbarat analiz teknikleri bağlamında kırmızı takım analiz tekniğinin değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışma nitel araştırma deseninde tasarlanmış olup doküman incelemesi ve betimsel içerik analizi kullanılmıştır (Büyüköztürk ve diğ., 2008: 201). Çalışmanın amacına uygunluğu ve araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi veren yazılı materyallerin analizini içermesinden dolayı nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelenmesinden yararlanılmıştır. İlgili alan yazındaki Kırmızı Takım analiz tekniği hakkında bilgi içeren yazılı materyaller çalışmanın veri kaynağını oluşturmaktadır. Nitel analizin temel taşı izlenimdir. İzlenim, verilerin ne “*söylediği*” hakkında bir görüş, imge veya fikir oluşturan araştırmacı üzerinde verinin yarattığı etkidir. Pratik anlamda, analist verileri inceler ve bir yargıya varır; daha sonra kodlama adı verilen bir süreçle bu izlenimleri kavramlar, kategoriler ve özellikler (boyutlandırma) olarak tanımlarlar (Prunckun, 2014: 75-81).

2. Bulgular

2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Kırmızı Takım analiz tekniğinin tanımına ilişkin elde edilen bulgular incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Kırmızı Takım analizi, belli bir kuruluşunun ya da onun olası rakibinin ilgi duyduğu konuları, niyetlerini ve imkân ile kabiliyetlerini daha iyi anlayabilmek için simülasyonların, zafiyet incelemelerinin ve alternatif analizlerin uygulandığı yapılandırılmış bir süreçtir (Zenko, 2022: 95). Kırmızı takım (Şapka) analizi, tehditleri ve fırsatları başkalarının gördüğü gibi algılamaya yarayan bir tekniktir. İstihbarat analistleri sıklıkla yabancı bir liderin, grubun, kurumun veya ülkenin davranışını tahmin etmeye çalışır. Kırmızı Takım, bir sorunu düşman veya rakibin bakış açısından görme uygulaması olarak nitelendirilebilir (U.S. Government, 2009:31; Heuer ve Pherson, 2021: 376). ABD Savunma Bakanlığındaki Savunma Bilim Kurulu, Kırmızı Takımı bir organizasyonun tüm düzeylerdeki stratejik, operasyonel ve taktiksel plan, program ve varsayımlarına meydan okuyan bir strateji olarak tanımlamaktadır (NATO, 2017).

Bu tekniğin temelleri Soğuk Savaş yıllarına dayanmakta olup “Kırmızı Takım” terimi ilk kez Soğuk Savaş sırasında ABD ordusunda kullanılmıştır. Bu terimin geçmişi 1960’ların başlarına kadar gitmektedir. Kızıl takım çalışmalarına benzer çalışmalar henüz bu ismi almadan önce Amerikan ordusunda yürütülmeğe de Soğuk Savaş bu çalışmaların sistemli bir konsept şekline dönüştürülmesinde etkili olmuştur. Kırmızı (Kızıl) takım terimi, savaş oyunlarına oyun teorisi kapsamında yapılan yaklaşımlardan ve Rand Corporation isimli Amerikan düşünce kuruluşu tarafından geliştirilip Pentagon’un “Whiz-kids”¹ olarak adlandırılan görevliler tarafından stratejik analizlerin değerlendirilmesi amacıyla uygulamaya konulmuş olan simülasyonlardan doğmuştur (Zenko, 2022: 95). 11 Eylül 2001’in ertesi günü CIA’in istihbarattan sorumlu direktör yardımcısı Jami Miscik ve iki üst düzey analist teşkilat içinde yarı bağımsız bir alternatif analiz

1 Son derece zeki siyaset analizcileri için kullanılan bir terimdir.

birimi olarak faaliyet gösterecek olan CIA'in Kızıl hücrelerini kurmuşlardır. Bu hücreye “Kızıl Takım” adı verilmiştir. 2011 ve 2012 yılları arasında CIA direktörlüğü yapmış olan David Petraeus bu takımı “Bu takım üyeleri alışlagelmiş türdeki varsayımlara karşı çıkmak ve onları sorgulamak konusunda harika işler çıkarmışlardır; ancak bunu yaparken yine de yerlerini koruyabilmek için doğru dengeyi kurmak zorundalardır” şeklinde ifade etmektedir (Zenko, 2022: 213).

Kırmızı takım analiz tekniği bir istihbarat sorununu farklı bir bakış açısı kullanarak çözmeye çalışan analistler tarafından gerçekleştirilen bir tür yeniden çerçeveleme tekniğidir (Rakibin imkân ve kapasitesi). Kırmızı Takım analizine elverişli konularda, karar alıcının operasyonel ortamlar, hedefin kişiliği ve kullanılan düşünce tarzı hakkında derinlemesine bilgi sahibi uzmanlardan oluşan bir ekip kurması gerekir. Kırmızı takım ekibinin kurulmasından ve geleneksel analizden ayrıldıktan sonra ekip üyeleri;

Kendilerini rakibin yerine koyarak dış uyaranlara rakibin vereceği tepkiyi vermeye çalışır,

Rakibin cevap arayacağı sorular dizisi geliştirir,

Belirli kararlar almak ve rakibin hareket tarzlarını ortaya koymak üzere taslak analiz oluşturur. Oluşturulan bu taslak analizler rakibin kültürel ve kişisel normlarını yansıtabildiği ölçüde analiz sorusunun karşılığını bulmuş olur. Kırmızı takım üyeleri ayrıca önlerine gelen istihbarat analizlerini uzun uzun okumaya vakti olmayan karar alıcılar ve üst düzey yetkililerin dikkatleri çekebilecek noktaları bulup çıkarma konusunda da oldukça kreatif davranmaları önem arz etmektedir (Defense Science Board, 2003: 2-3; ATP 2-33.4).

2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

İkinci Alt Probleme Kırmızı Takım analiz tekniğinin yararlılıklarına ilişkin elde edilen bulgular incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Kırmızı Takım, karmaşık durumlar ve ortamlar hakkında daha kapsamlı bir değerlendirme geliştirmek için birden fazla perspektif arasında

hızlı geçiş yapmasını sağlayacak zihinsel çevikliği geliştirir. Bu geliştirilmiş anlayış, herkes tarafından oluşturulan (sıralama ya da konumdan bağımsız olarak) daha fazla seçenek, daha iyi karar verme ve herkesin doğasında olan görünmeyen önyargı ve eğilimlerden korunma kapasitesine yardımcı olur (The Red Team Handbook, 2019: 1-5; Defense Science Board, 2003: 2-3).

Kırmızı takım analizi, tehditleri ve fırsatları başkalarının gördüğü gibi algılamaya çalışmak için yararlı bir teknik olmasının yanı sıra analistlerin problem veya meseleye ilişkin farklı ve daha doğru bir perspektif kazanmalarına da yardımcı olur. Kırmızı takım analizi genellikle yerleşik analistlerin veya karşıt bir ekibin geleneksel bilgeliğine meydan okumada da önemli bir araçtır. Kırmızı Takım Analizi, analizcinin bilinçli olarak kendini aynı kültüre, organizasyonel yapıya ve kişisel tecrübelerle uyumlayarak liderlerin veya karar alıcıların yerindeymiş gibi davranmalarını sağlamaya katkı sağlar (Defense Science Board, 2003; U.S. Government, 2009: 31). Kızıl Takım Üniversitesinde² öğretim görevlisi olarak çalışan Albay Kevin Benson, tasarım ve karar alma süreçlerinin ayrılmaz parçası olan kızıl takımlar, komutanlara ve personele, akla gelmeyi düşünülebilme, doğru kabul edilen varsayımlara ve durumlara karşı koyma olanağını sağladığına vurgu yapmaktadır (Zenko, 2022: 167). Kırmızı takım analizi istihbarat topluluklarında bilişsel ve örgütsel önyargıların hafifletilmesinin yanı sıra alternatif analizler ve yapılmış istihbarat tahminleriyle rekabet edecek tahminlerin de üretilmesine katkı sağlayacaktır.

Kırmızı Takım Analizi, analistlerin, diğer kişilerin, kuruluşların veya hükümetlerin davranışlarını aktörün doğasına atfetme eğilimini azaltarak davranışsal faktörleri abartmanın (Temel İlişkilendirme Hatası olarak da bilinir) ortak tuzağına karşı korunmalarına ve durumsal etmenlerin etkisini hafife almaya yardımcı olur (Heuer ve Pherson, 2021: 378). Kırmızı Takım Analizi, yıkıcı etkilere sahip sürprizlerin önüne geçmek için önem arz etmektedir. Derinlemesine ve geniş bir perspektiften bakılarak rakibin seçeneklerinin, davranışlarının, uygulanması planlanan stratejilere karşı

2 Kızıl Takım Üniversitesi, 2004 yılında Kızıl takım kadrolarında görev alacak kişilerin eğitilmesi için Amerika'nın Kansas Fort Leavenworth'te Missouri nehrine tepen bakan eski bir cezaevi binasında faaliyetlerine başlamıştır. 2004 yılında emekli karacı Albay Gregory Fontenot direktör olarak atanmıştır.

potansiyel zafiyetlerinin, ilgili konudaki duruşunun, planlarının ve programlarının tahmin edilmesi sürecinde yarar sağlar (Çencen, 2024: 114).

2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Üçüncü Alt Problemde Kırmızı Takım analiz tekniğinin sınırlılıklarına ilişkin elde edilen bulgular incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Analistler bir tehditin “ayna görüntüsü” uygulamasında nasıl düşünebileceği riskini tahmin etmeye zorlanabilirler. Analistler tehditin kendisiyle aynı meseleyi, değerleri veya anlayışı paylaştığı perspektiften kırmızı şapka/takım analizini yanlış bir şekilde yapabilirler. (Tecuci, Boicu, Schum ve Marcu, 2010).

Analistler aynı tehdit veya fırsatlarla karşılaşarlarsa tehditin analistlerle aynı varsayımlara, kültüre ve doktrine göre davranacağını varsayabilirler. Analisti, rakibin analizine yönelik tüm bakış açılarının dikkate alındığına, karara rasyonel ve objektif bir şekilde varıldığına ikna ederek felaket bir plana bağlılığını sağlamlaştırabilir. Rakibin imkân ve yetenekleri, ancak elde edilmiş bilgilerle sınırlı olarak analiz edileceği için analizin geçerliliği, bilinmeyen rakip kapasitesinin ortaya çıkarılmasına muhtaç hale gelir (NATO, 2017). İstihbarat analistleri sıklıkla bir muhalif veya bir rakibin eylemlerini tahmin etmeye çalışır. Bunu yaparken, İkiz Görüntülemenin yaygın hatasından, diğerlerinin dünyayı analistle aynı şekilde düşünüp algıladıklarını varsaymaya yönelik doğal eğilimden kaçınmaya özen göstermelidirler (Heuer ve Pherson, 2021: 381). Kırmızı Takım analiz çalışmalarını yürütmek kolay olmamaktadır. Rakip gibi düşünebilen nitelikli uzmanlardan oluşan bir ekip oluşturmak ciddi zaman ve ekonomik maliyet gerektirmektedir. Kırmızı takım analizini yürütecek analizcilerin normal analizden uzaklaşmalı ve hedefin dünyasında yaşıyormuş gibi çalışmalıdırlar.

İstihbarat topluluğu bünyesinde spesifik bir görevle ilgili olarak oluşturulan kırmızı takım üyelerinin karşısındaki güçlüklerden biri de karar alıcılarının hangi konu üzerinde farklı şekilde düşünceler üretilmesine ihtiyaç duyduklarını doğru şekilde belirleyebilmeleri ve takım üyelerinin bunu ne ölçüde sağlayabilecekleri ile ilgilidir (Zenko, 2022: 237).

2.4.Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Dördüncü alt problemde Kırmızı Takım Analiz Tekniğinin uygulanmasına yönelik başarılı ve başarısız örnek olabileceği değerlendirilen olaylar incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

2.4.1. İki Savaş Arası Dönemde Almanya'da Zırh Teknolojisinin Gelişimi (Başarılı)

Versailles Antlaşması'nın bir sonucu olarak Almanya herhangi bir zırhlı araç satın alamamış ve üretememiştir. Ancak Almanlar, tank geliştirme konusunda ileri seviyede olan İngilizler tarafından yürütülen tatbikatlardan ders çıkarabilmişlerdir. Almanya I. Dünya Savaşı'ndan çıkardıkları dersleri eleştirel bir gözle incelemiş ve bu dersleri yeni doktrine uygulamak için bir dizi çalışma başlatmıştır. Bu inceleme ve çalışmanın neticesinde, Alman ordusu zırhlı kuvvetlerin nasıl kullanılabileceğinin yanı sıra “potansiyel bir rakibin Alman kuvvetlerine karşı zırhlı nasıl kullanılabileceğini” de kavramsallaştırabilmiştir. Rakibin gözünden bakılarak yapılan bu çalışmalar dizisi ile geliştirilen içgörüler, Almanların yıldırım harekâtını yürütmesinde çok önemli bir rol oynamıştır (Defense Science Board Task, 2003: 31).

2.4.2. Post Mortem Operasyonu (Haziran-Temmuz 1945) (Başarılı)

II. Dünya Savaşının seyri sırasında İngiltere kendi ECM³ sistemlerinin etkililiğini değerlendirmede büyük zorluk çekmiştir. Ancak İngiltere, haziran sonu temmuz başlarında kendi ECM sistemlerinin etkililiğini denemek için, sisteme karşı tam ölçekli sahte baskınlar düzenlemeye karar vermiştir. Sahte baskınlarda kendilerini rakibin yerine koyarak dış uyaranlara rakibin vereceği tepkiyi vermeye çalışmışlardır. Doğası gereği operasyon yapaydı. Örneğin, Danimarka'daki hava savunma sistemine savaş sırasında

3 Elektronik karşı önlem (ECM) sistemi, radar, sonar, kızılötesi (IR) veya lazer gibi diğer algılama sistemlerini kandırmak veya aldatmak için tasarlanmıştır. Sistem, düşmana birçok ayrı hedefi gösterebilir, gerçek hedefi ortadan kaybolmuş veya rastgele hareket ediyormuş gibi gösterebilir. Uçakları güdümlü füzelerden korumak için etkin bir şekilde kullanılır. Çoğu hava kuvveti, uçaklarını saldırılardan korumak için ECM kullanır.

saldırılmadığından Alman avcı uçağı yoktu ve çoğunlukla deneyimsiz operatörlerden oluşuyordu. Buna rağmen İngiltere kendi sistemlerinin etkiliği hakkında değerli bilgiler edinmiştir. İngiltere, 1945'te Danimarka'daki Alman hava savunma sahasının tamamını ele geçirmiştir (Defense Science Board Task, 2003: 32).

2.4.3. Pearl Harbor (1941) (Başarısız)

Pearl Harbor saldırısını oluşturan savaş oyunu Japonya için bir başarıydı. Savaş gerçek zamanlı bir faaliyettir. Her zaman hesaplanması mümkün olmayan taktiksel değişimler gözlemlenebilir. Savaş oyununda planlandığı gibi saldırıda Amerika Birleşik Devletleri'nin savaş gemisi filosu batmış ya da devre dışı kalmıştır. Japonya'nın Pearl Harbor için yaptıkları planlama, kırmızı takımın önerdiği yönleri dikkate almamıştır. Uçak gemilerinin savaş sırasında nasıl bir etkisi olabileceği asla düşünmemişlerdi. Baskının yanlış yönlendirilmiş hedefleri savaş oyunlarında ele alınmayan başka bir husustur. Eğer Japonya, savaş gemileri yerine askeri altyapıya (liman tesisi, atölyeler, kuru havuzlar ve petrol depolama tesisleri gibi) saldırmayı yoğunlaşsalar, Amerika Birleşik Devletleri'nin cevabını geciktirmede etkili olurdu. Japonya Amerika filosuna büyük ölçüde tahribat vermiş olsa da Amerika Birleşik Devletleri Donanması hızlı bir şekilde toparlanmıştır. Pearl Harbor saldırıya rağmen hizmet vermeye devam etmiştir. Böylece Amerika Birleşik Devletleri'nin uçak gemilerini alabilmiş ve onları saldırı operasyonları için hazırlamıştır. Baskın sırasında batan gemilerin çoğunu kurtarmak ve onarmak için ekipman seferber edilmiştir. Onları savaşın ilerleyen dönemlerinde saldırı operasyonları için kullanılabilir hale getirmiştir. Japonya'nın Hawaii'deki petrol depolarına saldırması bile, Amerika Birleşik Devletleri'nin aylarca uğraştırıracaktı. Japonya'nın savaş planları, genel stratejisinin aksine, Pearl Harbor baskınının da yer aldığı stratejik yaklaşımda da kusurluydu. Japonya, saldırısındaki taktik hatalarının yanı sıra ön göremediği stratejik hatalarda yapmıştır (Defense Science Board Task, 2003: 33-34).

2.4.4. Midway 1942 (Başarısız)

Mayıs 1942’de Japon Birleşik Filo Karargâhı Midway ve ötesinde planlanan operasyonları test etmek için dört günlük bir dizi savaş oyunu gerçekleştirmiştir. Planların kapsamı bazı eleştirel subayları hayrete düşürmüş ve bu zorlu programın “gerçeğe göre çok daha fazla hayal gücüyle hayal edilmiş gibi görüldüğünü” belirtmişlerdir. Midway operasyonu değerlendirildiğinde ciddi bir başarısızlık olarak söylenebilir. Savaş oyununun ayrıntılarına bakıldığında, savaş planlamacıları için vurgulanması gereken yaklaşım ve felsefedeki kusurlar ortaya çıkmaktadır. İlk olarak, operasyonların kapsamı ve karmaşıklığı göz önüne alındığında bile, savaş oyunu İmparatorluk Donanmasının tüm operasyonları zorlanmadan yürütebileceği varsayımına dayanıyordu. Bu durum, savaş oyununa başkanlık eden Tuğamiral Ugaki’nin, Japon tarafını olumsuz etkilediğinde oyun hakemlerinin kararlarını etkisizleştiren keyfi müdahalesinden kaynaklanıyordu. İkinci olarak, savaş oyununun yürütülmesinden sorumlu hareket komutanlıklarının planlara aşına olmaması, bu komutanlıkların Birleşik Filo Karargâhı personelinin liderliğini takip etmesine neden olmuştur. Örneğin Birinci Taşıyıcı Vurucu Kuvvet’in (Koramiral Nagumo komutasında) kanadında beliren bir düşman taşıyıcı görev gücüne nasıl tepki vereceği sorusu ortaya çıkmıştır. Alınan muğlak cevap, herhangi bir müdahale planının bulunmadığını göstermiş ve bu olasılığa hazırlanmak için hiçbir şey yapılmamıştır. Aslında Midway’de tam olarak bu olasılık gerçekleşmiştir. Üçüncüsü, savaş oyunları operasyonel kuvvetlerdeki birçok subayın hazırlanan planın çeşitli yönlerinden, özellikle de düşman yeteneklerinin hafife alınması kısmından memnuniyetsizlik duyulmasıyla sona ermiştir. Bu tür çekinceleri dile getirmedikleri için, plancılar çeşitli sorunları ve altta yatan varsayımları ele almakta başarısız olarak planlarına devam etmiştir. Sonuç olarak Midway Japonya açısından başarısızlıkla sonuçlanan bir operasyon olmuştur (Defense Science Board Task, 2003: 34).

Sonuç

İstihbarat analistlerinin yürüttükleri işlerde önyargıların oluşturduğu etkilerin kalıcı şekilde hafiflemesini sağlayabilmek, alternatif analizlere duyulan ihtiyacın da azalması sonucunu doğuracaktır. Analistler, yürüttükleri analiz çalışmalarında belli düşüncelere saplanıp kalmalarına yol açan demirleme ön yargısından kurtuldukları taktirde, hazırlayacakları raporlar ve brifingler sağlıklı olacaktır (Zenko, 2022: 496). İstihbarat toplulukları ürettikleri analiz ürünlerini güçsüzleştiren ve böylece politika yapıcılarının düşünceleri üzerindeki etkilerini azaltan bilişsel ve örgütsel ön yargıların üstesinden gelebilmek için kırmızı takım analizine ihtiyaç duymaktadırlar. Kırmızı Takım analizi geleneksel yöntemlere meydan okumada önemli bir analiz tekniğidir. Kırmızı Takım analizinin kullanımı, birçok kurumda ayna görüntüleme, demirleme ve teyit önyargısı gibi bilişsel önyargıların üstesinden gelmede önemli roller oynadığı söylenebilir. Kırmızı Takım analizi olası bir rakibin eylemlerini ve tepkilerini tahmin ederek, istihbarat topluluklarına geniş bir yelpazeyi keşfetme konusunda kapsamlı alternatifler sunduğu söylenebilir (Moran, 2021: 400-403).

İstihbarat teşkilatları yapılandırılmış analiz tekniklerinin ortaya koyduğu ilkeler çerçevesinde elemanlarının etkin olarak faydalanılabilecekleri kırmızı takım analiz tekniğinin uygulanmasına ilişkin örnek senaryoları içeren öğretim setleri hazırlamalıdır. Mevcut istihbarat elemanlarının Kırmızı takım analiz tekniği ile ilgili bilgi ve becerileri artırılmalıdır. Bunun için mevcut istihbarat elemanlarına konu ile ilgili hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.

Kaynakça

Ard, M.J. (2023). “Structured Analytic Techniques: A Pragmatic Approach”, *International Journal of Intelligence and CounterIntelligence*, 37(2), 617-633.

Artner, S., Girven, S. R. and Bruce, J. B. (2016). *Assessing the Value of Structured Analytic Techniques in the U.S. Intelligence Community*, Rand Corporation.

ATP 2-33.4 (January 2020). *Intelligence Analysis*. Washington: Department of the Army.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A Akademi Yayıncılık.

Chang, W., Berdini, E., Mandel, D.R., and Tetlock, P. E. (2017). “Restructuring Structured Analytic Techniques in Intelligence”, *Intelligence and National Security*,

Coulthart, S. J. (2016). “Why Do Analysts Use Structured Analytic Techniques? An In-Depth Study Of An American Intelligence Agency”, *Intelligence and National Security*,

Çencen, N. (2024). *İstihbaratta Yöntemler: Yapılandırılmış Analiz Teknikleri ve Şeytanın Avukatlığı*, İstanbul: Yeditepe Yayınları.

Defense Science Board Task Force on The Role and Status of DoD Red Teaming Activities, 2003.

Gill, P. (2009). *Theories of intelligence Where are we, where should we go and how might we proceed?*, P. Gill, S. Marrin, & M. Phythian (Ed.), *Intelligence theory: Key questions and debates* (pp.208-226). Routledge.

Grunt, P. (2017). “Structured Analytic Techniques: Taxonomy and Technique Selection for Information and Intelligence Analysis Practitioners”, *Journal of Management and Financial Sciences*, (30), pp.15-136.

Heuer, R. J. (1978). *Quantitative Approaches to Intelligence Analysis* (Boulder, CO: Westview Press).

Heuer, R. J. (2008). *Taxonomy of Structured Analytic Techniques*, International Studies Association 2008 Annual Convention March 26 – 29, San Francisco.

Heuer, R. J & Pherson. R. H. (2021). *Structured Analytic Techniques for Intelligence Analysis*, Third Edition, Washington: CQ Press.

Marrin, S. (2009). “Training and Educating U.S. Intelligence Analysts”, *International Journal of Intelligence and Counter Intelligence*, 22 (1), pp:131–146.

Moran, J. P. (2021). “Red Team or Red Herring? Lessons Learned from the Policy Counter Terrorism Evaluation Group”, *International Journal of Intelligence, Security, and Public Affairs*, 23(3), 400-424.

Prunckun, H. (2014). *Scientific Methods of Inquiry for Intelligence Analysis*, Rowman & Littlefield Publishers (Second Edition).

Tecuci, G. & Boicu, M. & Schum, D. and Marcu, D. (2010). *Coping with the Complexity of Intelligence Analysis: Cognitive Assistants for Evidence-Based Reasoning*, Research Report, Learning Agents Center, George Mason University.

The NATO Alternative Analysis Handbook, Second Edition, December 2017.

The Red team Handbook, The Army’s Guide to Making Better Decisions, University Of Foreign Military and Cultural Studies 2019.

U.S. Government. (2009). *A Tradecraft Primer: Structured Analytic Techniques for Improving Intelligence Analysis*.

Zenko, M. (2022). *Kızıl Takım*, (Çev. Korcan Arıkan), Ankara Panama Yayınları.

Extended Summary

Intelligence is considered as the gathering of information and making it ready for use. The word intelligence is the name given to the activities and the entire process to produce information. It can be defined as all the information obtained in this process, the organization that collects this information, the reports and briefings produced by these organizations. The development of technology expands the concept of security and gives rise to new intelligence needs and approaches. Especially during the Second World War and the Cold War, research and development activities focused on intelligence studies and intelligence analysis. Intelligence analysis is the process of generating meaningful information and decision-making from many unrelated, complex, ambiguous, important and excessive amounts of data. Intelligence analysis is the process of processing information about structures and situations of strategic, economic, tactical or operational significance to draw conclusions about the current situation and future prospects. Although the skills and dexterity required for intelligence are seen as the practical applications of this work, which is called art, the part related to analysis is excluded from this.

In this study, the importance of “Red Team Analysis”, which is one of the structured analysis techniques and classified as one of the creative thinking techniques, was revealed. This study was designed in qualitative research design and descriptive content analysis and document analysis were used. Document analysis involves the analysis of written materials that contain information about the facts and phenomena targeted for research. Document analysis requires the examination and evaluation of data in order to make sense, gain understanding and develop empirical knowledge. These sections, which form a meaningful whole in themselves, are named and coded under certain headings. In this direction, what Red Team Analysis is, why Red Team Analysis was chosen, what are the Stages of Red Team Building, the importance, benefits and limitations of Red Team Analysis were emphasized. Successful and unsuccessful examples of Red Team Analysis in the historical process have been evaluated.

Red Team Analysis is a technique used to determine how an individual or group will think and act on various issues by trying to imitate their behavior model. Red Team can be characterized as the practice of seeing a problem from the point of view of an enemy or opponent. The Red Team develops the mental agility to switch quickly between multiple perspectives to develop a more comprehensive assessment of complex situations and environments. This enhanced understanding helps to create more options, better decision-making and the capacity to guard against the unseen biases and tendencies inherent in everyone (regardless of rank or position). Red Team Analysis helps analysts gain a different and more accurate perspective on the problem or issue. Red Team analysis is often an important tool in challenging the conventional wisdom of established analysts or an opposing team. Red Team Analysis helps the analyst to consciously align themselves with the same culture, organizational structure and personal experiences, so that they are in the shoes of the leaders or decision makers.

Analysts may be forced to estimate the risk of how a threat might think in a “mirror image” exercise. Analysts may incorrectly conduct red hat/team analysis from the perspective that the threat shares the same issues, values or understanding as the threat itself. Analysts may assume that if faced with the same threats or opportunities, the threat will behave according to the same assumptions, culture and doctrine as the analysts. By convincing the analyst that all perspectives on the opponent’s analysis have been taken into account and that the decision has been reached in a rational and objective manner, the analyst can solidify his or her commitment to a disastrous plan. Since the opponent’s capabilities and capabilities will be analyzed only to the extent of the information available, the validity of the analysis becomes dependent on uncovering unknown opponent capabilities.

The dizzying developments of the last centuries have caused changes and transformations in many fields. Many disciplines have been directly affected by these very rapid developments. After the end of the Cold War era, developments in areas such as cellular communications, computers,

the Internet, artificial intelligence and cyberspace have added intense and profound meanings to the deepening and expanding concept of security. The repercussions of this have profoundly affected the existing intelligence paradigms and caused significant changes in intelligence approaches. In an information-intensive world, the correct interpretation and effective use of information is vital for effective solutions. The need for the importance of intelligence fiction and information flow is increasing day by day, and this need has been shaped around the new understanding of security in the twenty-first century.

Intelligence communities need red team analysis to overcome cognitive and organizational biases that weaken the analytical products they produce and thus reduce their influence on policymakers' thinking.